

פרוטוקול מס' 136

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
יום ג', ט"ז בחשוון תשל"ו - 21.10.75, שעה 11.00

נכחו:

חברי הוועדה:
ח. גרוסמן - היו"ר
ח. אבו-רביעה
י. בארי
מ. גז
א. גיבלבר
ל. דיציאן
ה. זינדל
מ. חריש
מ. ידיד
ג. כהן
א. נמיר
מ. פרידמן
ב.צ. קשת
פ. שינמן

מוזמנים:
מ.א. קורץ - מנכ"ל משרד הסעד
מ. שיפמן - סמנכ"ל משרד הסעד
א. לנגרמן - סמנכ"ל משרד הסעד

א. לאור - משרד האוצר
מ. אראל - משרד האוצר

מ. רונן - משרד ראש הממשלה
י. קדמן - מזכיר איגוד העובדים הסוציאליים.

מזכיר הוועדה: ש. כרם

רשמה: צ. ספרן

סדר היום: א) סדר עבודת הוועדה.

ב) חוק מגן דוד ארום (תיקון), תשל"ו-1975.

ג) מצבן של משפחות נזקקות לאחר החמורות הכלכליות.

129

(10.11.75 מ"מ רשמה)

אני פותחת את הישיבה.

היו"ר ח. גרוסמן:

א. סדר עבודת הוועדה

בנוסף לחוק ביטוח בריאות יש שני חוקים הלוחצים על הוועדה: א) חוק איסור פרסומת על עישון, שחל עליו חוק הרציפות מן הכנסת הקודמת; ב) חוק העוסקים ברפואה. חוקים נוספים שעומדים לפני הוועדה: חוק עיסוק ברפואת שיניים וחוק ילדים נכים.

ה. זיידל:

הייתי מציע שנקדיש את אחת הישיבות הקרובות לדיון מיוחד כיצד מתבצעות החלטות הוועדה בנושאים שהיא דנה בהם והמועברים אליה מן המליאה, כיוון שידוע לי על החלטות שנתקבלו פה אחד ואינן מתבצעות על ידי הממשלה.

היו"ר ח. גרוסמן:

הנעיה איננה רק של ועדת השירותים ויש לדון עליה בנוכחות יושב-ראש הכנסת ויושב-ראש ועדת הכנסת.

ב.צ. קשת:

אבקש את יושבת-ראש הוועדה להקציב זמן לשתי סקירות: סקירה על בעיית המפגרים והמוסדות למפגרים; סקירה על מצב בתי-החולים לחולי נפש בישראל.

היו"ר ח. גרוסמן:

בהחלט.

מ. גז:

בקשר למפגרים צריכה הוועדה לצאת בקריאה לציבור הרחב שלא להתנהג כשם שמתנהגים כאשר משרד הסעד עומד להקים מוסד לילדים אוטליים אלה באחד המקומות.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני מציעה שנחכה בהוצאת קריאה זו עד לאחר הדיון שנקיים בנושא, כי מקרים כאלה קורים לא אחת ולא שתיים. בכל מקרה שנציגי ישובים או שכונות פנו לוועדת השירותים בענין דומה נאמר להם ישירות, וגם בפומבי, שדעת הוועדה הפוכה מדעתם שיש להקים מוסד לילדים מפגרים בכל מקום רק לא לידם.

א. נמיר:

אני חושבת שהוועדה מקדישה פחות מדי זמן לנושאים הקשורים בעבודתו של משרד הסעד ומדיניותו, נושאים כבדים ומסובכים הנעשים יותר כבדים ויותר מסובכים. אני מציעה שנקדיש לפחות ישיבה אחת בשבוע לדיון בעניני סעד.

היו"ר ח. גרוסמן:

אם עלינו לעסוק אחת לשבוע בחוק ביטוח בריאות, אחת לשבוע בחוק אחר ואחת לשבוע בעניני סעד, לא יהיה לנו זמן לדון בעניני בריאות.

א. נמיר:

יחסית אנחנו מקדישים יותר זמן לנושאי הבריאות מאשר לנושאי הסעד, והמצב בסעד חמור הרבה יותר. אני מבקשת להקדיש יותר תשומת לב לנושאים אלה.

י. בארי:

אני חוזר על הצעתי משכבר הימים: לחלק את הוועדה לשניים. חלק יעסוק בעיקר בסעד, חלק יעסוק בעיקר בבריאות. אינני רואה פתרון אחר.

היו"ר ח. גרוסמן:

נעלה זאת לדיון.

ב. חוק מגן דוד אדום (תיקון). תשל"ו-1975

הוועדה שנבחרה על ידי מליאת הוועדה - חבר-הכנסת בארי ואנוכי, נציגי סגן דוד אדום, נציגי האוצר והמכס, דנה והגיעה לסיכום מסותף על דעת כולם ולשביעות רצון כולם. אני רוצה לציין

הי"ר ח. גרוסמן:

שהכלול בחוק הוא הרבה יותר סמך שהגשתי בהצעת החוק הפרטית.

ה צ ב ע ה

הוחלט: לאשר את החוק.

ג. מצבן של משפחות בזקקות לאחר התמורות הכלכליות

א. נמיר:

שמעתי הנוקד בדיון שהממשלה עומדת להתכנס ביום ראשון הבא לדיון בקיצוצים בתקציב ואני מניחה שגם נושא השירותים עומד בפני קיצוצים חסורים ביותר. הייתי מבקשת מהמנהל הכללי של משרד הסעד להתייחס לא רק לתמורות שהיו אלא גם לקיצוץ העומד להיות, להשלכותיו וכיצד מתכנן המשרד לעמוד בכך.

הי"ר ח. גרוסמן:

אין ספק שצריך לדבר בעיקר על העתיד, אבל עלינו להתייחס גם למה שקרה, שעשוי לאותת לנו

על מה שעלול לקרות.

באוגוסט 1974 הודיעה הממשלה שהתוכנית הכלכלית החדשה לא תפגע במעוטי יכולת וכי הממשלה תעשה הכל כדי לפצות אותם. בשיחה שהיתה לי אתמול עם השר הלל, יושב-ראש ועדת השרים לעניני רווחה, הודה בפני השר שכאשר קבעו את התוכנית הכלכלית החדשה עם הרפורמה יצאו מנקודת ראות של המשק הישראלי ולא בדקו בעת ובעונה אחת מה תהיינה ההשלכות על השירותים הסוציאליים, על מעוטי היכולת ועל אלה שהם הלקוחות העיקריים של שירותים סוציאליים מסויימים.

איגוד העובדים הסוציאליים העביר אלינו חומר המאותת על כך שמעוטי היכולת נזוקו בעקבות הרפורמה, הפיחות וההתייקרויות, אך בינתיים זרמו אלינו פניות נוספות של עובדים סוציאליים מן השטח. די אם אומר שעובד סוציאלי מירושלים מזעיק את הוועדה לענין הזקנים וטוען כי לגבי אותו זקן שחי רק סקיצבה מיוחדת חלה ירידה של 35% בהכנסתו, מכיוון שלפי המדיניות החדשה הוא צריך להשתתף בשכר הדירה ומכיוון שלפי הרפורמה עליו לשלם מס הכנסה על ההשתתפות בדירור שהוא מקבל.

בחומר שקיבלנו מאיגוד העובדים הסוציאליים נטען בין השאר כי מאחר שהורידו את תקרת מכסת הסעד והוסיפו את הזיכויים בגין ילדים לפי הרפורמה, יוצא שמשפחה בת חמש נפשות שמקבלת קיצבת יוצא צבא יש לה תוספת של 24 לירות, ואילו משפחה שאינה מקבלת קיצבת יוצא צבא אלא קיצבת משפחות טרובות ילדים בלבד, מקבלת פחות 24 לירות.

לשני נתונים אלה אנחנו יכולים לצרף גם את הקו הסוציאלי החדש שהוכא בדיון שהתקיים בסועצה הציבורית לעניינים סוציאליים שליד ראש הממשלה. הסברו של קו זה: מכיוון שהתקציב מצומצם, צריך לבדוק אם אפשר להמשיך באותו היקף של שירותים אוניברסליים ואם לא צריך להעדיף את הנצרכים על פני השירות האוניברסלי. כלומר, לתת שירותים סלקטיביים או לרכז שירותים באזורי מצוקה, כאשר כלל האובלוסיה אולי יפגע בקבלת השירותים האוניברסליים. בין היתר העלו גם את שאלת צמצום הסובסידיות למצרכים חיוניים.

אני יודעת שהדברים נמצאים בדיון, לא אנחנו נכריע בו, אלא ועדת הכספים, אבל ההשלכות הסוציאליות של הקו החדש שייכות כבר לדיון על תקציב העתיד ולא על תקציב העבר. למעשה יש כאן מכלול בעיות בשני מישורים: א) הרפורמה והמדיניות הכלכלית שכבר מתבצעת והשלכותיה על אלה שחיו בעיקר מן הסעד; ב) השלכותיהם של קיצוצים בתקציב ומדיניות סוציאלית חדשה, אם אמנם תהיה, לעתיד.

היו"ר ח. גרוסמן:

בישיבה היום עלינו לקבל נתונים ממשרד הסעד על מה שקרה בפועל עם הנזקקים בעקבות הרפורמה וביצד אתמרואים לעתיד את השירותים הסוציאליים בכלל והנזקקים בפרט.

פ. יריד:
בחומר שקיבלנו על השינויים בזכאות החל מסנת הכספים 1975 אין התייחסות לתשלומים עבור מעונות ילדים, גני ילדים, פנימיות וכו'. אנקש להשיב גם על כך.

ה. זיידל:
מכיוון שנמצאים פה גם נציגי האוצר אנקש מהם להתייחס לא רק לבעיות הנוגעות לסעד אלא גם לבעיות הנוגעות לאנשים החיים רק מקיצנת ביטוח לאומי, כמו קיצנת זיקנה, ושספרם אינו קטן.

היו"ר ח. גרוסמן:
אני שומעת בכלי התקשורת שהממשלה שוקלת איך לגבות יותר בעד שירותים שקודם ניתנו לנזקקים חינם. את שכר הדירה כבר הזכרתי, אבל הייתי מבקשת לדעת אלו שירותים מבקשים להוסיף למסגרת זאת.

א. לנגרמן:
שתי הערות לנושא הכללי שהעלתה היושבת-ראש באשר לשינויים שחלו בעקבות שלב ב' של התוכנית הכלכלית:

1) אנו סבורים שמדיניות הממשלה, שנקבעה בנובמבר 1974 כאשר היו הפחות והתוכנית הכלכלית החדשה והאומדת כי ינתן פיצוי מלא למעוטי יכולת, חייבת להימשך גם בשלב ב' וגם בשלבים הבאים, אלא אם תשובה במפורש. כל עוד לא אמר איש שמדיניות זו שונתה, אנו סבורים שהמדיניות של פיצוי מלא בעינה עומדת. בישיבת ועדת השרים לרווחה חברתית סוכם כי נושא ההתייקרויות בעקבות שלב ב' של התוכנית הכלכלית ינדק ובהתאם לכך יקבע גודל הפיצוי. הבעיה שהתעוררה עכשיו נעוצה סכך שהנתונים לגבי ההתייקרות הצפויה בחודש אוקטובר או בחודשים אוקטובר, נובמבר, דצמבר, עדיין אינה ידועה. הוקמה ועדה ליד ועדת השרים שתבחון את העניין, אך היא ביקשה להמתין עד ה-15 בנובמבר, כאשר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תוכל להמציא את הנתונים בנושא זה. אנחנו נמשיך לדרוש את מילוי מדיניות הממשלה בתחום זה.

2) בתוכנית לא קוצצו סובסידיות, ואני מסער שזה נעשה מתוך הרצון להמשיך באותה מדיניות שהיתה קיימת. אינני יודע מה עלול להיות מחר, אבל אני סבור שלא רק משרד הסעד אלא גם גופים אחרים חייבים לעמוד על המספר באשר לאפשרות של קיצוץ בסובסידיות. הייתי רוצה להציע שבנושא חברתי רגיש כמו סובסידיות יהיה לחברי ועדה זו מה לומר, גם אם הדבר מוכרע בוועדת הכספים, כי החלטה בנושא זה איננה החלטה כלכלית בלבד, אלא החלטה בתחום כלכלי-חברתי. אנחנו כמשרד נדרוש בוודאי את כל שצריך לעשות בעקבות החלטה זו או אחרת של הממשלה. אם נוכל להשפיע על ההחלטה, ננסה להשפיע בכיוון הראוי לענות למצבן של השכבות מעוטות ההכנסה.

לענין עצמו: בפגישה הקודמת הגשנו לכם מסמך בו הצבענו על ההתפתחות שחלה בנושא מתן התמיכות למשפחות נזקקות והיחסיות שבעליית רמת התמיכה לעומת עלייתו של השכר הממוצע פר-נפש ועליית הקיצבאות של הביטוח הלאומי למיניהן. הדיון העלה שחלק ניכר מחברי הוועדה ביקשו להתייחס לא רק אל התמיכות האלה אלא אל המכלול השלם של הסיוע החומרי הנוסף על התמיכות שבו אכן היו קיצוצים.

באותה ישיבה ציינתי, שלמרות הקיצוצים שנעשו נסינו לשמור על שני עקרונות: עקרון אחד - משפחה נתמכת או משפחה שהכנסתה בגובה מכסת התמיכה - וזה כולל במקרה זה את מקבלי קיצבת הזיקנה פלוס הטבה סוציאלית - זכאותה לא תקוצץ. היינו, אותה זכאות שהיתה ב-1974 תימשך גם ב-1975, למעט ענין אחד שבו חל קיצוץ מלא והוא: אגרות

א. לנגרמן:

רדיו וטלביזיה. קיצוץ זה חל גם על אותה אוכלוסיה שהכנסתה עולה על רמת התמיכה וגם על אותה אוכלוסיה שהכנסתה אינה עולה על תמיכת הסעד. הפטור שהיה בענין זה בוטל.

בשאר הנושאים פיתחנו שתי מגמות: האחת, שכבר הצבעתי עליה - הנתמך בעל ההכנסה בגובה התמיכה לא ייפגע; השניה - במידה שהקיצוץ נעשה הוא נעשה בשכבות שהכנסתן היא מעל למכסת התמיכה. במסגרת זו נסינו במיטב היכולת לבנות מערכת פרוגרסיבית ככל האפשר, על מנת שאותו קיצוץ שצריך לפגוע באוכלוסיה שהכנסתה גבוהה ממכסת התמיכה לא יפגע במידה גדולה.

נעבור על טבלת השינויים בזכאות החל משנת הכספים 1975. ההשוואה בין 1974 ל-1975 לגבי אגרות רדיו וטלביזיה מראה כי ב-1974 היה פטור מלא, שבוטל ב-1975.

ל. דיציאן: מה סדר גודל הסכום ששילמתם עבור אגרות רדיו וטלביזיה?

מ. שיפמן: בגבולות 3 מליון לירות.

א. לנגרמן: שכר הדירה מחולק לשלוש אוכלוסיות. באוכלוסיית הנתמכים היה פטור מלא ונשאר פטור מלא.

לקבוצה השנייה שהכנסתה היא עד 125% ממכסת התמיכה היה פטור מלא, ואילו עכשיו - פטור של 65% בלבד. כלומר, היא משתתפת ב-35% שכר דירה. לקבוצה השלישית, שהכנסתה 150% ו-175% ממכסת התמיכה, היתה ב-1974 הנחה שנעה בין 50% ל-75%, ואילו עתה - הנחה שנעה בין 35% ל-65%, על בסיס טבלה פרוגרסיבית לאורך ההפרש שבין 35% ל-65%.

ל. דיציאן: בכסף זה מתבטא אחרת לגמרי בגלל העליה במחירי שכר הדירה.

א. לנגרמן: במידה ויתברר שבעקבות ההתייקרות הועלו סעיפים שונים כשכר דירה, כחשמל - שזה כבר ברור -

וכמים - שזה עדיין לא ברור - יהיה צורך להביא זאת בחשבון כאשר הממשלה תחליט על הפיצוי המגיע.

היו"ר ח. גרוסמן: ומה קרה עד עכשיו?

א. לנגרמן: עד עכשיו המצב כפי שמתואר במסמך שלפניכם.

היינו, נאלצנו לקצץ וסברנו שנקצץ באופן פרוגרסיבי בשכבות שהכנסתן גבוהה יותר.

צרכים מיוחדים: גם סעיף זה מחולק לשלוש אוכלוסיות. לאוכלוסיות הנתמכים היה פטור מלא ב-1974, אם כי השינוי שחל לגביהם ב-1975 היה קיים באורח פורמלי גם קודם לכן. היינו; רצינו לחייב גם את הנתמך לשאת בסכום קטן של ההוצאה, אלא שקודם החיוב היה קיים בסכומים אבסולוטיים של 10-20 לירות לחודש, בהתאם לענין.

ג. כהן: מה זה צרכים מיוחדים?

א. לנגרמן: זהו סיוע חומרי נוסף מעבר לתמיכה. פעם

היה סיוע זה מרוכז כל כולו בסל אחד שנקרא

"צרכים מיוחדים", אבל בשנתיים האחרונות אנחנו מנסים לפרק אותו על מנת לקבוע זכאות ברורה יותר בכל נושא.

ל. דיציאן: האם זה סיוע חד-פעמי?

א. לנגרמן: כהתאם לצורך. לרוב הוא חד-פעמי, כמו לצורך רכישת מכשיר מסויים, למעט סיוע לשכר דירה שהוא לאורך כל השנה או דברים כיוצא באלה.

כאמור, נסינו לפרק את הסל כדי שנוכל להגיע לקביעת זכאות מוחלטת לגבי הנזקק - על סגמה זו עבדנו בשנתיים האחרונות - כי לא רצינו שכל הסל הגדול הזה יהיה מסור יותר מדי לשיקול דעת, אלא הנזקק יידע מהי זכאותו ומהי זכותו בכל נושא ונושא. מה שנשאר היום ב"מצרכים מיוחדים" זה חלק קטן ממה שהיה כלול לפני כן באותו סל. כיום יש לגבי כל אותם הדברים הנמצאים ברשימה קביעת זכאות ברורה, אך הם עדיין טובלים ממגבלה אחת, שלכולם - פרט לתמיכות - יש תקציב גג. קווינו להגיע בשנה זו לכך שכל הסעיפים האלה יהיו מנוסים בהתאם לצרכים ושלא נצטרך לומר לנזקק: אכן אתה זכאי לקבל סיוע, אך אין לנו מספיק תקציב לכך, וייתכן שהיינו מגיעים לזה לולא המצב הכלכלי של השנתיים האחרונות. אני עדיין מקווה שלא ירחק היום שבו נוכל לממש גם את החלק השני: לא רק לקבוע את הזכאות המוחלטת, אלא גם לאפשר את מימושה המלא.

א. נמיר: האם אתה טאמין בזה?

א. לנגרמן: כן. אני טאמין שהסכום אינו גדול וניתן להגיע אליו גם היום. ננהל משא ומתן עם אגף התקציבים ונראה כי צד.

לגבי נתמכים נאמר בכל הקשור לצרכים מיוחדים כי בשנת 1975 הם ישאו ב-10% מן ההוצאה, וכתנאי שההוצאה לא תעלה על 15% ממכסה לבורד לחודש. ביינו, בצרכים מיוחדים אנחנו מחייבים גם את הנתמך בהשתתפות, אולי קטנה, שגם אותה הגבלנו, כי אם יהיה צורך מיוחד שיעלה 1,000 לירות, איננו רוצים לחייב את הנזקק בהשתתפות בסכום של 100 לירות. הגבלנו איפוא את ההוצאה עד 15% ממכסה לבורד. בר בגד קבענו כי כאשר ההוצאה היא עד 5% ממכסה לבורד אין השתתפות של הלשכה. 5% ממכסה לבורד הם 23 לירות ואיננו סבורים שיש טעם שיבוא אדם ללשכה על מנת לקבל סכום חד-פעמי כה פעוט.

הקבוצה השניה לגבי מצרכים מיוחדים היא שוב אותה קבוצה שבין 100% ל-125%. לקבוצה זו היה פטור מלא פרט ל-10 הלירות הדאשונות שלפי התע"ס הקודם לא נכללו בהוצאה. כיום יש קיצוצים לגבי אותה קבוצה, כאשר היא משתתפת ב-50 אגורות על כל לירה הכנסה מעל ל-100% מהמכסה ולא פחות מ-10% של ההוצאה.

הי"ד ח. גרוסמן: 100% - האם הכוונה למכסת תמיכה של 850 לירות?

א. לנגרמן: 100% של המכסה הם 850 לירות, אבל יש עוד תנאים הבכנסים לענין כמו שתי נקודות זיכוי ועוד, שהם תחשיב סובך שבא להקל על גזירה זו. סך הכל זו גזירה קשה לאין שיעור ממה שהיה קודם לכן. גם במקרה זה נאלצנו להטיל עוד מגבלה אחת: השתתפות הלשכה ליחידה לא תעלה על סכום של שתי מכסות לבורד לשנה. סך כל ההוצאה למשפחה, שהכנסתה היא בין 100% ל-125%, לא תעלה על 940 לירות לאותו צורך מיוחד שעליו מדובר.

גם לגבי הקבוצה השלישית חלו קיצוצים בהבדל אחד: ב-1974 השתתפה המשפחה בשיעור 35% עד 65% מן ההוצאה כאשר ההוצאה היתה מעל 20-30 לירות. הפעם קבענו את ההשתתפות בדומה לשיעורים שנקבעו בסעיף 2.

עזרה ביתית: התחשיב לשנת 1975 הוא אותו תחשיב כמו בצרכים מיוחדים שונים. ב-1974 לא היתה השתתפות אלא אם ההוצאה עלתה על שלוש מכסות מעד לבורד. היינו, כאשר משפחה היתה זקוקה לעזרה ביתית בסכום גבוה היתה מקבלת אותה ב-100%, אלא שהיא היתה מוגבלת במכסת

א. לנגרמן:

גג, שהיתה שלוש מכסות לבורד. מעל לזה לא השתתפנו גם לגבי מי שהכנסתו בגובה מכסת התמיכה. כמו לגבי צרכים מיוחדים כן גם בעזרה ביתית חל השנה השינוי, שהשתתפות הלשכה ליחידה לא תעלה על סכום של שתי מכסות סעד לבורד לחודש. היינו, הגג לגבי עזרה ביתית לנתמכים לא יהיה שלוש מכסות אלא שתיים - 940 לירות לפי המכסה של היום.

פ. שינמן: עזרה ביתית לכמה זמן?

א. לנגרמן:

מטבע הדברים עזרה ביתית היא הוצאה חודשית, אבל היא יכולה להיות גם חד-פעמית. היא לא תמיד זהה מחודש לחודש גם באותה משפחה עצמה.

באותו נושא אותה קבוצה שהיתה לה הכנסה עד 150% של התמיכה והשתתפות לגביה היתה כלנתמכים, שינינו את ההשתתפות והיא דומה פחות או יותר למה שאמרת קודם: 50 אגורות מיתרת ההכנסה מעל 100% מהמכסה לפי מספר נפשות ולא פחות מאשר 10% מההוצאה. השתתפות הלשכה לא תעלה על שתי מכסות סעד לבורד לחודש. פה עשינו שינוי אחד: אם לגבי צרכים מיוחדים שונים חילקנו את הנזקקים לשלוש קבוצות - נתמכים, 125% ומעל 150%, הרי פה הגדרנו את הקבוצה מ-100% עד 150%, כי הנושא של עזרה ביתית עלול לפגוע בצורה חמורה גם בבעלי הכנסות רחבות יותר וסברנו שיש להרחיב את מעגל הנהנים. מכאן שבנושא זה של עזרה ביתית קיימת גם קבוצה שלישית שהיא מעל ל-150% ממכסת הסעד והיא נכללת באותה טבלה פרוגרסיבית שאמרת. היינו, חיישוב ההכנסה מינוס נקודות זיכוי עד לגג של שתי מכסות לבורד.

צרכים רפואיים מיוחדים: עד לתע"ס החדש היו צרכים אלה ניתנים לפי שיקול דעת הלשכה. כיום נקבעו כללי זכאות הדומים לאלה של צרכים מיוחדים, ושוב בהגבלה עד גובה שתי מכסות לבורד לחודש. כל זאת לכלל האוכלוסיה בהתאם לרמות ההכנסה.

מכאן ברור שחלו קיצוצים משמעותיים בהשוואה לעבר. קיצוצים אלה לא פגעו באופן משמעותי באוכלוסיות נתמכות, אבל קבוצות בעלות הכנסה גבוהה יותר נפגעו פגיעה משמעותית.

א. נמיר: מה גודל הקבוצה הזאת?

י. קדמן: ב-1974 הגיע המספר ל-82 אלף משפחות.

א. לנגרמן:

בצבירה חודשית באוקטובר היו כ-18 אלף יחידות. מכיוון שחלק ניכר מן השירותים ניתן על בסיס חודשי, הצבירה השנתית הרבה יותר גדולה ואנחנו מוכן להמציא את הנתונים המדויקים על פי הצבירה השנתית.

היו"ר ח. גרוסמן: יוצא איפוא שהפגיעה היא באלה שיש להם משהו מעל למכסה של 100%.

א. לנגרמן:

נכון, בשינוי אחד: השינויים לגבי 130%, 140% אינם חדים כבעבר. נבנה

סולם פרוגרסיבי.

בישיבה הקודמת נאמר כי מתוך לוח התמיכות מסתבר שאותן משפחות שאינן מקבלות קיצבת יוצאי צבא מקבלות עכשיו פחות משקיבלו קודם לכן. לא נתנו על כך דעתנו טראש, אבל אבחנו בודקים את הנושא, מקיימים מגע עם אגף התקציבים ומבקשים לדעת מה מספרם של אלה באוכלוסיה שלנו. לאחר שנדע את המספר המדויק נוכל להגיע להסדר עם אגף התקציבים.

אם יש משפחות יהודיות שאינן מקבלות
קיצבת יוצאי צבא הן בעיקר מהשכבות

היו"ר ח. גרוסמן:

שבטיפול משרד הסעד.

אינני יודע.

א. לנגרמן:

הנתונים שנמסרו לנו על מספר אלה שלא
מגייסים ועל הרכבם תואמים את השכבות

פ. חריש:

שבטיפולכם.

נבדוק ונראה מה סדר גודל המשפחות. אין
לנו שום ענין שהתמיכה בהם תיפגע.

א. לנגרמן:

באשר לאופן בו נפלו ההחלטות על שינוי
הסדרי התמיכה והקיצוצים: כאשר הכינו

א. לאור:

את תקציב 1975 היה צורך לקצץ באיקס סליוני לירות והיתה הצעה שכל משרד
יכין הצעות לקיצוצים. כל משרד או שהביא תוכנית לקיצוץ בזכאיות או
שהביא תוכנית להגדלת השתתפות המקבלים. הצעת משרד הסעד לשינויים היתה
בעלת היקף כספי הרבה יותר גדול משה שמוצג כאן והיא כללה עוד שני
נושאים גדולים: מענקים לתלמידים בבתי-הספר והשתתפות בעזרה רפואית.
כל תוכנית השינויים בתקציב משרד הסעד נדונה בהרחבה בוועדת השרים
לעניני רווחה והוועדה פנתה אל האוצר ואל משרד הסעד בבקשה לנסות למצוא
דרך להתזיר חלק מן הנושאים לתקציב המשרד. לאחר-שנושא השינויים בזכאיות
נבדק על ידי הוועדה, הכפופה לשר הלל, הגיעה הוועדה למסקנה שבהתחשב
במגבלות התקציביות, מצד אחד, ובאופי האוכלוסיה שנפגעה, מצד שני, היא
צריכה לבקש להתזיר לתקציב שני נושאים עיקריים: מענקים לתלמידים ועזרה
רפואית. נעשו מאמצים ולמסגרת התקציב הוחזרו מענקים לתלמידים עבור
האוכלוסיה הנתמכת, שזה כשליש לעומת מספר התלמידים הקודם, וכן הוחזרה
לתקציב העזרה הרפואית.

יש היבט נוסף לשינויים שניצע משרד
הסעד ומן הראוי שיעמוד לנגד עינינו: בהקשרים אחרים הועלו לא פעם טענות
שמספיק לאדם לרדת קצת בשכרו - לא להפוך לנתמך סעד אלא להיות בגבולות
של 125%-150% מן התמיכה - ואז הוא זכאי לשיעורי הטבות שמסמעותן הכספית
גדולה ביותר. הביאו בפנינו דוגמאות של אנשים ששכרם נמוך, שכדאי להם
לעבוד פחות יום אחד בשבוע או להעדר מן העבודה על סנת להקטין את
הכנסתם ולהיכלל בקטיגוריה של מקבלי פטורים לסיניהם, מקבלי הנחות או
השתתפות שיכולות להיות שמסעותיות מאד מבחינה כספית. נאמר לנו שתופעה
זו די נפוצה, ועובדה זו היוותה חלק משיקולי הוועדה לרווחה שאמרה
כי יש להפעיל הדרגתיות בהשתתפות: הנתמך המלא מקבל השתתפות גדולה יותר;
זה שהכנסתו 125% ממכסת תמיכת הסעד - פחות; זה שהכנסתו 150% ממכסת
תמיכת הסעד - עוד פחות. ועדת השרים לעניני רווחה שבדקה את הנושא
הגיעה איפוא למסקנה שגם ללא קשר לקיצוצים התקציביים הנהגת מערכת
הדרגתית כזאת היא הגיונית, פרט לתחום של צרכים רפואיים, שיכול להכות
את האדם בצורה חסורה במצב של חוסר ישע, ופרט לענין הסענקים לתלמידים.

א. במיר:

מר לנגרמן קבע שנעבר היתה המגמה -
פיצוי מלא למעוטי הכנסה, וכי מגמה זו

חייבת להמשך. האם באמת התקיימה מגמה זאת בפועל? האם באמת היה פיצוי
מלא גם במישור של ההכנסה הישירה וגם בשמירה על רמת השירותים? בנושא
זה הייתי מבקשת להמציא לנו חוסר משמעותי ויסודי.

לפני מספר חודשים, כאשר דנו בוועדה

על הקיצוצים לאחר התוכנית הכלכלית החדשה, הגיש משרד הסעד הצעה של
גביה עבור שירותים מסויימים. האם הכסף באמת נגבה? האם הוא נגבה בהתאם
למה שקבעתם? כיצד פועלת הגביה בשטח?

א. נמיר:

מענק לחלמידים: אינני יכולה לקבל נושא זה של מענקים בכסף, כי אני יודעת שיש משפחות רבות שבהן הילדים לא נהנים מן המענק הכספי שהמשפחה מקבלת עבור המטרה שלשמה ניתן המענק. האם נעשית איזו בדיקה עם משרד החינוך והחרבות בכיוון אפשרות של מתן המצרכים במקום הכסף המזומן הנמסר לידי ההורים?

לגבי העתיד: אינני שותפה לאופטימיות

בקשר לחוצאות מאבק משרד הסעד שינחנו אותם שירותים שניתנו בעבר לאוכלוסיה הנזקקת, כי אנחנו הולכים לקיצוצים גדולים מאד בשירותים. אנחנו כולנו ערים למה שקורה בחקציב הבטחון, כולנו ערים לעליות הלא כל כך צנועות בשכר. האם משרד הסעד ויאלי ומציאותי לגבי מה שקורה בחקציב המדינה ואינו חושב שזו הזדמנות להעריך מבחינת מדיניות המשרד לסדר עדיפויות אחר בחקציב המשרד? דעתי בנושא זה ברורה מאד: אינני חסידה של מענקים והגדלת מענקים של כסף. אני בעד הגדלה טוטלית של מתן שירותים מועדפים, והטובים ביותר האפשריים, לאוכלוסיה הנזקקת.

ועוד לגבי העתיד: מונח לפני תזכיר שהוגש

לראש הממשלה על ידי היועץ לעניני רווחה ובו פיסקה הנוגעת לשינוי השיטות. כאשר מדובר על משרדי רווחה נאמר שהמשרד יבנה את חקציבו חוץ חלוקה בין חקציב רגיל לחקציב המיועד בעיקרו לאוכלוסיה במצוקה וחינתן אפשרות למשרד להעביר כספים מן החקציב הרגיל לחקציב הפיתוח, חוץ הגמשת התהליך של העברות חקציביות. דבר נוסף: אגף החקציבים, בשיחוף לשכת יועץ ראש הממשלה לעניני רווחה חברתית, יגבש את החקציב חוץ החבססות על קווי מדיניות זו ויגיש את ההצעה לוועדה לעניני רווחה. המדיניות היא איפוא: העדפת אוכלוסיה במצוקה. האם לפי הערככם המציאותית יש איזה שהוא סיכוי לביצוע מדיניות כזאת? ואם אין סיכוי, האם אמרתם באיזה שהוא מקום את מה שיש לכם לומר בנושא?

ג. כהן:

אנחנו עוסקים בנושא של קיצוץ בחקציב, אבל נראה לי שהטבלה שלפנינו על הקיצוצים בשנת 1975 מהייבת חישובים מסובכים וגורמת לסרבול עצום שכדי לצאת ממנו חדרש פקידות בממדים גדולים. יוצא שלא הווחנו על ידי כך דבר, אלא העברנו חלק מן הכספים, שיכלו ללכת לנחמכים, לפקידים. ייתכן שאת הקיצוץ ניתן היה להשיג על ידי פישוט. מכיוון שאינני חושבת שהרווח יהיה גדול כל כך, אני מציעה שלפחות בנושא הראשון והשני של הצרכים המיוחדים יש להשאיר את המצב כמות שהיה בשנת 1974.

י. קדמן:

בישיבה הקודמת הזכרתי את ענין המשפחות היהודיות שאינן מקבלות קיצבת יוצאי צבא ואמרת שיש משפחות יהודיות שאינן מקבלות קיצבה זו והכנסתן גבוהה החמיכה עצמה ירדה. כלומר, יש פגיעה גם בנחמכים.

ל. דיציאן:

האם יש סיבות לכך שלא שרתו בצה"ל?

י. קדמן:

כן. דוגמה של משפחה מנחניה: האב זקן ועלה ממדון אחרי גיל גיוס. במשפחה עשרה ילדים, שהגדולה בהם בח 19 ולא הלכה לצבא. יחד הילדים קטנים.

ניחנה כאן הצהרה שמשפחות נחמכות לא נפגעו

בשירותים שהן מקבלות וזה אינו נכון. אנחנו יכולים לראות אפילו בסעיף צרכים מיוחדים שנחמכים שהיו זכאים לפסור מלא חייבים עכשיו בהשתתפות. אם משפחה בת חמש נפשות חיה מן החמיכה שלה והיא צריכה לשלם 60 לירות לחודש עבור צרכים מיוחדים, הרי שהחמיכה עצמה שהיא מקבלת יורדת.

להערת איש משרד האוצר: ההדרגתיות של 100%

125%, 150% ו-175% היתה גם קודם, אלא שבעבר היו שיעורי ההשתתפות נמוכים יותר, ועכשיו - גבוהים יותר. כלומר, אין שום חידוש בהדרגתיות והדבר לא משנה את עצם העובדה שיש ירידה בשיעור השתתפות הלשכה.

י. קדמן:

הערת הברח-הכנסת גאולה כהן נכונה. אחם ראיחם פה רק חלק קטן ממערכת החישובים, אבל הענין יוחר מסובך. חישוב הכנסה נחשבת של משפחה הוא מסובך מאד ואני מוכן להעמיד אתכם ואוהי במבחן ולראוה כיצד לא יוצאים מזה.

מר לנגרמן העיר שנקבעו כללי זכאוה כדי שהנזקק יידע מה מגיע לו. האם מישהו מכם חושב שלאור מערכת החישובים יודע האזוה מה מגיע לו וכמה מגיע לו? הוא לא יכול לדעה גם אם הוא אזוה בוגר שחיים-עשרה כיתוה, שלא לדבר על האוכלוסייה הנזקקת.

היו"ר ח. גרוסמן: העובד הסוציאלי יכול לעשוה את החישוב.

י. קדמן:

משוד הסעד הולך לקראת זה שעובדי זכאוה, שאינם עובדים סוציאליים, יעשו את החישוב. אנחנו מחנגדים שעובדים סוציאליים יהיו מנהלי חשבונות, אבל גם עובדי זכאוה לא מצליחים להתגבר על זה. הייתי מציע לבדוק בשטח כיצד עובדי הזכאוה מיישמים את החישובים הלכה למעשה.

במסמך שהוגש לכם יש רק חלק מסוגי העזרה שבהם מקצצים. ציוד בית למשפחוה מרובוה ילדים אינו מוזכר; השחתפות באחזקה ילדים במוסדות ובמעונות יום אינו מוזכר פה. יש משפחוה, והן לא מעטוה, שמקבלוה מספר סוגי עזרה המנויים במסמך, כך שפגיעה לגביהן היא הרבה יותר קשה, כי הצמצום הוא לאורך כל הדרך. משוד הסעד עצמו הוציא מסמך בו הוצא כיצד נפגעה הכנסתה של משפחה בגבהים שונים, לעומת שנים קודמות, אם זו משפחה שהכנסתה 125% ממכסת חמיכה הסעד והיא נזקקת לעזרה ביחיה, לסידור ילד במעון, לשכר דיוה. ההערכה שלי היא - וזאת לאור בדיקה - שגם אם הכנסת המשפחה היא מעל 125% והיא נזקקת למספר שירותים, הרי כחוצאה מן ההכרה להשתתף במימון השירותים חגיע הכנסתה קרוב מאד לחמיכה הסעד עצמה. כלומר, אנחנו לוקחים אוכלוסייה שמקבלת חמיכה השלמה ומורידים אותה לאוכלוסייה שצריכה לקבל חמיכה.

יש דברים נוספים שהם בהחלט הרעה לעומת מה שהיה קודם: בשנה אחולפת קיבלה אשה בהריון ממשפחה נחמכת 50% מן החמיכה לבודד החל מהחודש הרביעי להריונה. לפי התע"ס החדש היא מקבלת 20% ממכסה לבודד. לפי החשבון יוצא שבמקום 216 לירות שקיבלה בשנה שעברה, תקבל השנה 90 לירות. וזו שוב אותה אוכלוסייה נחמכים שנאמר עליה שלא נפגעה.

מ. פרידמן:

מכסת החמיכה למשפחה בח חמש נפשוה היא 850 לירות. אם נדבר על משפחוה שהכנסתה 125%, הרי יש להן חוספת של 218 לירות. בסיכומו של דבר קשה לומר שההוצאוה הנוספות של המשפחה כחוצאה מהקיצוצים בזכאויות שלהן יסתכמו ב-200 לירות בלבד. כלומר, אנחנו מורידים בחמיכה הסעד עצמה את כל מה שאוהה משפחה מווייחה כמשכורת. מר לנגרמן דיבר על טבלה פרוגרסיבית, אבל לי נראה שזו טבלה דגרוסיבית: במקום לעודד משפחה לפרנס את עצמה, מעודדים אותה להיות נחמכת סעד.

דבר נוסף: לפי המספרים של ועדה שישינסקי ההוצאוה הנוספות הן בסביבת 150 לירות לחודש. אם ניקח משפחה שהכנסתה 125% של חמיכה הסעד, שזה כ-1,500 לירות, יוצא שחוספת של 150 לירות הוצאוה לחודש מהוה חוספת הוצאוה בסדר גודל של 10%. אני מתארת לעצמי מה היחה צריכה להיות הצעקה של משפחה שהכנסתה 7,000 לירות אם היו לה הוצאוה שוטפות נוספות של 700 לירות לחודש. אנחנו יכולים אם כן להביך את הפגיעה הקשה שנפגעה אוהה משפחה מעוטת יכולת ואיננו יכולים להרשות לעצמנו לא להתייחס לכך בגלל הנימוק שמדובר בסכום של 150 לירות או 200 לירות למשפחה. מדובר בסכום של 150 לירות לגבי משפחה שהכנסתה רק 1,500 לירות.

הערה כללית: חמיד, וגם היום, כאשר מדברים על בעיות מסוג זה אנחנו שומעים את הסענה שצריך לקצץ את התקציב, שהמצב הכלכלי בלתי נסבל וצריך להתייחס אליו. היחה החלטה שהקיצוצים יהיו בשירותים

מ. פרידמן:

הרווחה ואני שואלת את עצמי: מדוע משרד הסעד, המשרת את האוכלוסיה החלשה, מדוע ועדת השירותים הציבוריים, מוכרחים לקבל את המדיניות הזאת, כאשר ברור שאי אפשר לבצע אותה בלי לפגוע יותר מדי? לי ברור שכל קיצוץ בחקציב משרד הסעד חייב לפגוע במי שכבר פגוע, ולכן משרד הסעד, בחמיכת ועדת השירותים, צריך להילחם נגד אותה מדיניות של הממשלה בענין הקיצוצים בחקציב משרד הסעד.

בענין קיצבת יוצאי צבא: כואב לי שאנחנו מדברים על בעיה זו כאילו היא בעיה של משפחות יהודיות שאינן מקבלות קיצבת יוצאי צבא, כאשר ידוע לנו שכחוצאה מכל הענין של קיצבה זו יש משפחות ערביות שאינן מקבלות אותה. נדמה לי שהשלטון הפוליטי במדינת ישראל אינו יכול להרשות לעצמו להבחין בין סוג א' וסוג ב' של אזרחים כשמדובר בשירותי רווחה, ואם יש לוועדה לומר משהו בענין קיצבת יוצאי צבא, אני מבקשת שזה לא ייאמר ביחס למשפחות יהודיות שאינן מקבלות קיצבה זו.

ה. זיידל:

אנחנו עומדים לדון היום באחד הנושאים המרכזיים בחיינו מבחינה חברתית וכלכלית. ייתכן שהיום לא נסיים, אבל אני סקרן לדעת מה יהיה תפקידה של הוועדה: האם היא תהיה הוחמת גומי או שתעמוד על כמה עקרונות?

כאן אני רוצה לומר למך לאור שגישתו של האוצר אינה נראית לי. קיים בעולם החעשייתי סיכוח על שיעור ההכנסה הנובע מעבודה ועל שיעור ההכנסה הנובע משירותי רווחה והפחיתו לנשוא נמצא על ידי מתן חמייץ לעבודה, במגמה שההכנסה תהיה גדולה יותר, ולא על ידי צמצום שירותי הרווחה מתוך חשש שאעבוד לא ירצה לעבוד. גם בחוכמה הכלכלית שהביא ניכסון לאמריקה בשנת 1970 ניתנו חמייצים לפועלי הייצור תוך הגדלת שירותי הרווחה. אני כופר בגישות המיושנות הרווחות בקרב חוגים מסויימים במדינה, לרבות האוצר, ואני - דווקא לא - כסוציאליסט - חושב שהגישת צריכה להיות סוציאלית חברתית, כי ללא גישה זו לא נקדם את החברה בישראל. היו לנו למעשה שלוש רפורמות: הרפורמה במס, הקיצוצים בחקציב והמדיניות הכלכלית החדשה ומוכרח להיות מישהו שיראה מה מצבו של הנוקק לאור השינויים האלה. לא פעם אנחנו עדים לכך שעם כל שינוי במדיניות הכלכלית נפגעת אותה שכבה הזקוקה לעזרת הציבור. והזכיר מר קדמן: היום נחמכי הסעד חייבים באשחפתות עבור החזקה ילדים במוסדות, במעונות יום. מה יקרה אם לא יהיה כסף? - ילדים ייצאו לרחוב וייכנסו למעגל הפשע. כלומר, מישהו חייב לראות את מכלול הבעיות.

אני חושב שאין גם תיאום מלא בין משרד הסעד לבין הביטוח הלאומי בשטח וצריך ועדה מחאמת בין שני הגופים על מנת לבחון את כלל ההכנסות. אמנם החחילו לעשות משהו ברפורמה במס, אבל אני רואה שזה אינו מתקדם.

כחברי הכנסת, כוועדה הממונה על שמירת רמת החיים של הנוקקים, אנחנו חייבים להביע דעה וגם לקבל החלטות. אני מציע שבשבוע הבא, לאחר הדיון בממשלה, נזמין את השרים הנוגעים בדבר ונקיים אתם דיון.

פ. שינמן:

בדו"ח ששמענו באחת הישיבות נאמר לנו שבאופן כללי ירד מספר הנחמכים. אם מספר הנחמכים ירד, למה צריך להיות קיצוץ כה דרסטי בחקציב למען הנחמכים?

כשאני משווה את מידת הקיצוץ בחקציב השנה לעומת השנה הקודמת אני מוצא שבמענק לחלמידיים ניתן בשנה שעברה סכום של 25 מליון לירות, ואילו השנה - 12 מליון לירות. כלומר, קיצוץ ב-50%. האם ניתן ללמוד מכך שכל הסעיפים, לרבות סעיף זה, קוצצו ב-50%, או שמצאו לנכון לקצץ דווקא בסעיף זה ב-50%? לא מחקבל על הדעת שאפשר לקצץ במענק לחלמידיים ב-50%.

אינני מבין כיצד אפשר להוריד מהתמיכה הקבועה, שהיא יסוד החיים, כאשר היוקד מאמיר. אם מספר הנחמכים ירד וכחוצאה מכך יש רווח במסגרת החקציב, צריכה התמיכה הקבועה להשאר באותה מידה שהיחה עד כה. אפשר אולי להתפשר על הסוג השני, המקבלים תמיכה לפי ההוצאות, ואינם נחמכים.

מ. גז:

ידוע שמספר הנחמכים ירד, אבל יחד עם זאת ידוע שעקב עליית המחירים והשינויים הכלכליים נכנסו למעגל הנזקקים כאלה שלא היו שייכים לסעד. הייתי מבקשת לדעת כמה יצאו ממעגל הנזקקים וכמה נכנסו אחר השינויים שחלו בכלכלת המדינה?

שנים על גבי שנים אנחנו אומרים שאסור ששינוי כלשהו יפגע בנוער, הילדים, כי כל פגיעה כזאת מעוותת את צורתם לא נדאג לכך, נחסוך אמנם מאח אלפי לירות על ידי הקיצוצים, מצד אחד, אבל מצד שני נצטרך להשקיע אחר כך באותו נוער שידרדר מליונים ולמרות זאת לא נצליח להחזיר אותו למוטב. הגבר המדאיג ביותר הוא שהצעירים לא יקבלו את שלהם בחינוך, בלבוש, באוכל, בבית ויחגלגלו לרחוב ולעבריינות. האם רואים את חומרת המצב ודנים עליו?

היו"ר ח. גרוסמן:

אני חשה שהמדיניות הכלכלית החדשה היחה מדיניות כלכלית ולא מדיניות חברתית. הדגש הושם על הברואת המשק, על מאזן התשלומים, אבל לא הביאו בחשבון את הצד החברתי. עכשיו כולם נזעקים לכך, ואני מנבאה שבתקופה הקרובה נעמוד בפני חסיסה חברתית. האם משרד הסעד יכול לתח תשובה כוללת לבעיה? - אינני חושבת, כי זו בעיה של מדיניות כללית. אינני רוצה שעל ידי הקיצוץ בשירותים הסוציאליים, שאדם מחפונס בעליהכנסה נמוכה יכול ליהנות מהם, נהפוך אדם שמרוויח מעבודתו למקרה סעד. יש להבחין בין נזקקים ובין נחמכי סעד, ואינני רוצה שהנזקק יעבור להיות נחמך סעד מלא. הנזקק הוא מי שמחפונס למחייתו וזקוק להשלמה, ועל כן צריך להיות חמריץ לעבודה כדי שימשיך לעבוד ולא קיצוץ בשירותים, לא קיצוץ בסעד, מה גם שלא כל אחד יכול לעבוד מסעד לעבודה. העבודה צריכה להיות כדאית, אבל אי אפשר לומר שהסעד לא צריך להיות כדאי.

אני חושבת שגם על התוכנית שהובאה בפני המועצה הציבורית שליד משרד ראש הממשלה צריך לקיים דיון, כי יש בה חלק אידיאולוגי, ונראה לי שזה המקום בו צריך להתנהל הדיון. גם אם אנחנו שייכים למפלגות שונות, אנחנו ממונים מטעם הפלמנט על בעיות האוכלוסיה הנזקקת, לא רק הנתמכת.

א. נמיר:

כבר מספר פעמים שאלתי לאיזו ועדה בכנסת מקבילה ועדת השרים לעניני רווחה?

היו"ר ח. גרוסמן:

היא איננה מקבילה לוועדה מסויימת, כי עוסקים בה בנושאים שונים: שיכון, חינוך, סעד.

א. נמיר:

מסיבה זו אין פיקוח.

היו"ר ח. גרוסמן:

אמנה את השירותים שנפגעו: מעונות יום; שכר דירה - ופה יש להביא בחשבון גם את התיקרות החשמל והמים הפוגעת קשות בנחמך ובנזקק; עזרה ביחיה; פנימיות. אם עומדים בפתח קיצוצים נוספים, אנה אנו באים?

אני מציעה לפרסם שבועדה השמייעו חברי הכנסת דברי ביקורת על מה שהיה בעקבות הרפורמה וגם דברי חרדה לבאות וכי הוועדה חובעת מן הממשלה מדיניות חברתית שלא חפגע בנזקקים.

את החביעה שלא לקצץ בתקציב אני מציעה לדחות. נדבר על כך בסוף הדיון, לא עכשיו.

ה. זיידל:

אפשר לבקש שחיה החייעצות עם הוועדה לפני קבלת החלטות חדשות.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני מציעה שנכין סיכום פנימי עבורנו שיכלול את הנקודות שהועלו ואת הנקודות העומדות ראש הממשלה או את השר העומד בראש ועדת השרים לעניני רווחה. לביורר גם בחחום המעשי וגם בחחום העקרוני. לדיון שנקיים נזמין או את ראש הממשלה או את השר העומד בראש ועדת השרים לעניני רווחה.

מ. הריש:
כדי לשלב את הצד האידיאולוגי עם הצד הכלכלי עלינו להזמין גם את שר האוצר. לא הייתי מציע שנברח מן הצד השני של הבעיה. כאשר בודקים סדר עדיפויות אי אפשר לעסוק בבעיות סוציאליות בלי לראות גם את הבעיות הכלכליות, כי עלינו גם להגיע למסקנה מהיכן צריך לקחת יותר.

י. בארי:
אני חותם על מה שאומר חבר-הכנסת חריש ומסיבה זו התנגדתי בעבר לכל קריאה לממשלה שלא לקצץ בחקציב.

א. לאור:
אני מוכרח להגיב על דברים שנאמרו בוועדה. נדמה לי שהמעבר משינויי זכאות בתחום מצומצם יחסי במערכת הסוציאלית להכללה שאין לממשלה מדיניות סוציאלית וכי כל הצעדים הכלכליים נעשים ללא התחשבות בתחום הסוציאלי, הכללה זו - אם לנקוט בלשון המעטה - היא מוגזמת. עשיית רשימה מקריח שעלחה בדעת של נושאים סוציאליים שקודמו בשנה וחצי האחרונות: ביטוח נכות יחסי לפלגולא שנהג בהיקף; בריאות נוטל ההגבלות; הקיצבאות גדלו במובן הריאלי בהדרגה; בחינוך מחבצת תוכנית הרווחה בהיקף של 120 מליון לירות; בסעד נגיע כמעט ב-1976/7 לחיסול חור המפגרים המחכים לסידור במעונות. אין זה נכון לקפוץ מנושא זה של שינוי בזכאויות ולהגיע להכללות שאין לממשלה מדיניות סוציאלית. אני נוטל על עצמי להכין לכם חומר על נושא זה לישיבה הבאה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.15